

2012 Het einde van de wereld?

Wat baat die vraag als de wereld NU onherroepelijk aan het veranderen is?

Bernard Lernout

Het internet gonst van de geruchten over een transformatie van de wereld in 2012. Dit is gekoppeld aan onderzoek van de oeroude Mayakalender, waaruit blijkt dat deze op een geheimzinnige wijze 'stopt' in 2012 van onze tijdrekening. Dit artikel gaat daar verder niet op in, maar stelt dat we niet hoeven te wachten tot de 'omega-datum' van 21 december 2012. Het is nu reeds merkbaar hoe alles in een verhoogde versnelling komt. We leven in onvoorstelbaar onvoorspelbare tijden.

Hoe gaan we daarmee om? In dit artikel zoek ik naar een praktisch en zo eenvoudig mogelijk kompas dat op vier fundamenteën is gebouwd: spirituele ondersteuning, waarderend onderzoek, geweldloze communicatie en dagelijkse persoonlijke verantwoording.

Google even

Google even naar 2012 en je vindt 248 000 000 hits, jawel 248 miljoen! '2012 end of the world' levert er 64 900 en '2012 doomsday' toont 286 000 treffers.

Wat betekent dit allemaal? Gebeurt er iets bijzonders in 2012? Gaat de wereld ten onder op 21 december 2012? Volgens de voorspellers van de eeuwenoude astronomische Mayakalender kennelijk wel, want hun toekomstkalender stopt in 2012. Dit zou gepaard gaan met een 'galactische synchronisatie', waarbij onze planeet op één lijn komt met de zon en het zwarte gat in de kern van ons melkwegstelsel. Hmmmm...

Sociologen en futurologen stellen reeds tientallen jaren – zonder zich overigens van 2012 iets aan te trekken – dat we in een steeds sneller wordende verandering terechtgekomen zijn. De Britse wetenschapper Peter Russell (auteur van onder meer 'Het globale brein' en 'Het witte gat in de tijd') beschrijft het als volgt: "De eerste levensvormen op onze planeet verschenen ongeveer vier miljard jaar geleden. Meerellig leven ontstond ongeveer een miljard jaar geleden. Gewervelde dieren met een centraal zenuwstelsel evolueerden enkele honderden miljoenen jaren geleden. Zoogdieren enkele tientallen miljoenen jaren geleden. De eerste mensachtigen een paar miljoen jaar geleden. De Homo sapiens verscheen enkele honderdduizenden jaren geleden. Taal en werktuigen begonnen wij te gebruiken enkele tienduizenden jaren geleden. De beginnende beschaving en het migreren naar steden begon enkele duizenden jaren geleden. De industriële revolutie begon driehonderd jaar geleden. En ten slotte, de informatie revolutie enkele tientallen jaren. Het losbarsten van draadloze communicatie met GSM, GPS dateert van het einde van de twintigste eeuw. Sociale netwerken met Netlog en Facebook ontloken een paar jaar geleden. Hoe snel gaat de volgende stap?"

De renaissance van de renaissance

We kunnen een interessante contrastvergelijking maken tussen onze tijd en de renaissance van vijfhonderd jaar geleden. Toen was Leonardo da Vinci, samen met zijn tijdgenoten, de grondlegger van het wetenschappelijke denken. Nu staan we midden in de doorbraak van heel diep ingrijpende wetenschappelijke ontwikkelingen: internet web 3.0, draadloze communicatie, navigatie, genetica en nanotechnologie om er maar enkele te noemen. Toen was Gutenberg pas klaar met de eerste druk van de Bijbel, nu verschijnen een paar duizend boeken per dag, en dan hebben we het nog niet over de papierloze blogs, facebookwalls en netlogchats. Toen ontdekte Columbus het Amerikaanse continent en veranderde het wereldbeeld. Nu verkennen wij de ruimte, met Frank De Winne in een Vlaamse hoofdrol, en speurt de Hubble Spacetelescope naar extraterrestrische werelden. Toen bedachten de Medici het bankwezen, terwijl we nu de financiële systemen uit de brand van de oktoberrevolutie van 2008 moeten slepen. Toen betekende de renaissance letterlijk 'terug naar de

bron' van de Griekse en Romeinse klassiekers. Nu hunkert de mensheid naar 'herbronning' van westerse, oosterse en holistische visies.

Er zijn uiteraard fundamentele contrasten tussen de hedendaagse evolutie en de renaissance. We bekijken ze in ruimte en tijd.

Ruimte: Toen beperkte de renaissance zich tot Italië en de omringende landen. Nu wordt alles in een oogwenk tot wereldproporties verheven. Een tsunami in Indonesië, een aardbeving in China, een steekpartij in Dendermonde: het gaat bliksemsnel via Twitter en Google naar alle mediakanalen ter wereld.

Tijd: We kunnen in de geschiedenis terugblikken en nagaan wat er na de Italiaanse renaissance gebeurde. Nu staan we op de boeg van een tijdgolf en hebben we geen flauw benul van wat er volgende maand, volgende week, of zelfs morgenvroeg in de kranten geblokletterd zal staan. Welke zekerheden hebben we nog? Twee zekerheden: dat we ooit sterven, en dat niets nog zeker is!

Het onveranderlijke in de mens

Een interessante vraag bij de hyperversnelling van de tijd is: "Wat is er in wezen niet veranderd?"

Mogelijk antwoord: de mens zélf! Vijfhonderd jaar betekent niets in de miljoenen jaren evolutie van eencellig leven naar Homo sapiens. We kunnen dus zinvol zoeken naar inspiratie bij de mensen die de renaissance hebben belichaamd. Een genie die er met kop en schouders bovenuit steekt is Leonardo da Vinci, 'uomo universale', honderden jaren vóór op zijn tijd...

In een fascinerend boek 'Denken als Leonardo da Vinci' (Michael Gelb, VSA, 1998) staan zeven sleutels van zijn innoverend denken. We kunnen die gebruiken om ons aan een nieuwe synthese te wagen: wat kunnen we hier en nu, dagelijks en praktisch doen om beter om te gaan met de turbulenties van ons persoonlijk en collectief leven?

Een nieuwe positieve focus

We weten nu wel: de wereld is in crisis. De krantenkoppen worden steeds groter, en het lijkt alsof de mediakanalen elkaar huiveringwekkende headlines afsnoepen. Duizenden, neen tienduizenden ontslagen in één dag! "Het nekschot wacht voor Opel Antwerpen", Fortisgate, crisis-recessie-verval, angst voor de toekomst!

Mag het even anders? "Yes, we can!" oreerde Obama, en hij is niet de enige die de boeg probeert om te gooien. Het viel op dat hij de biografie van Abraham Lincoln in de hand had bij zijn overwinningsoptreden. "The best way to predict the future is to create it," was Lincolns devies.

Om het met de woorden van een ander genie te duiden: "Je kunt problemen die ontstaan zijn in een bepaald bewustzijn niet oplossen met remedies uit datzelfde bewustzijn." (Albert Einstein)

Laten we dan tegen de stroom van crisisberichtgeving in aandacht geven aan datgene wat nog wèl werkt! In de managementwereld ontstond in de jaren 80 een methode die toen sporadisch gebruikt werd, maar die nu weer springlevend is geworden: 'Appreciative Inquiry' of 'Waarderend Onderzoek'. Deze methode omvat vier stappen, in het Engels elk met een letter D aangegeven. Ik heb ze vertaald met begrippen die beginnen met 'ont'.

- **Discovery** – Ontdekken: Zoek naar die dingen die wèl functioneren. Wat doen we goed, wat kunnen we, hoe helpen we elkaar nu?
- **Dream** – Ontwaken: Droom erop los en durf te denken aan een betere toekomst. Wat kunnen we versterken, wat is het beste dat ons kan overkomen?
- **Design** – Ontwerpen: Zoek naar krijtlijnen tussen 'discovery' en 'dream'. Wat bestaat nu in kiemvorm en hoe kan het tot groei komen?

- **Destiny** – Ontplooiën: Zet dagelijks concrete stappen op het spoor van de krijtlijnen die in de vorige fase getekend werden. Verfijn gaandeweg, lerend uit feiten en fouten.

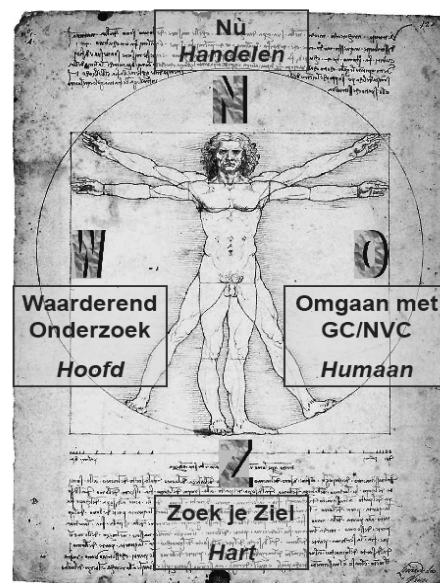
Een kompas met vier H's

Oog in oog met een onvoorspelbare toekomst is het niet evident om te voldoen aan Einsteins advies om de wereld op een nieuwe manier te beschouwen.

Einstein formuleerde ooit de volgende definitie van waanzin: “Steeds hetzelfde herhalen en dan een andere uitkomst verwachten...” En wat blijkt? Miljarden overheidsgeld worden gepompt in het vullen van putten die ontstaan zijn uit rommelkredieten, zodat de economie die gezwollen is door middel van deze rommelkredieten, weer kan opleven. Waanzin? De tijd zal het uitwijzen en ‘De Tijd’ zal het wel berichten.

Ja, hoe moet het dan verder? Wat kan ik als persoon concreet doen? Waar is een relevant antwoord te zoeken? In het denken van het huidige bewustzijn? In het herhalen van wat we al gedaan hebben? Ik werk hier een manier uit tot ‘wijzer worden en doen’, gebaseerd op vier dagelijkse stappen. Ze worden voorgesteld als een kompas, dat bruikbaar is voor dagelijkse bezinning en toepassing. Zo komen we misschien tot de integratie van 4 H's: Hoofd (denken) – Hart (voelen) – Handelen (doen) – Humaniteit (wijzer mens worden).

4H Kompas Hoofd-Hart-Handelen-Humaan

- Zuid [Z] staat voor: **zoek je Ziel**.

“Out beyond ideas of wrongdoing and rightdoing there is a field, I'll meet you there.” (Rumi)

Zoek je ziel. Zoek het veld van de stilte op, iedere dag, in gebed, meditatie of gewoon in ‘mindful’ alert zijn. In de stilte schuilt je ziel, je ware en onveranderlijke essentie, je ‘uomo universale’. Stel vóór je stiltemoment je levensvragen, in hunkerende nieuwsgierigheid. Laat je verwachting van een antwoord los en wees na je meditatie alert voor de signalen die je op je dagelijkse levenswandel krijgt.

- West [W] staat voor **waarderend onderzoek**.

Benader jezelf, je medemensen en de wereld vanuit waarderend onderzoek, zoals hierboven beschreven. Blijf durvend dromen en zet dagelijkse stappen op het pad van ontdekking naar ontwaken, van 'discovery' naar 'dream'.

- Oost [O] staat voor **overleg met geweldloze communicatie** (NVC, non-violent communication).

Als we de dagelijkse conflicthaarden bekijken, dan zien we dat er ook op dat vlak niets is veranderd aan het mensdom. We hebben immers nog steeds het oerbrein van onze primatenvoorouders. Agressie en survival-of-the-fittest (prettige 200ste verjaardag, Charles Darwin!) zitten in onze genen. Daarom loont het meer dan ooit de moeite om anders te leren omgaan met de driftkikker in onze bovenknikker; de hersenstam, het reptielenbrein.

Marshall Rosenberg en vele anderen hebben een methode ontwikkeld die realistisch en relevant is: NVC, 'non-violent communication', 'geweldloze communicatie'. Het doet deugd te weten dat in veel scholen aandacht besteed wordt aan deze sociaal-maatschappelijke vorming. De volgende vragen worden daarbij gesteld.

- Hoe kan ik mijn hart laten spreken en toch oog hebben voor mijn eigen behoeften?
- Hoe kunnen we ons eigen gelijk loslaten en toch voldoening vinden?
- Hoe kan ik communiceren met inlevingsvermogen zonder mezelf te vergeten?
- Hoe kan ik duidelijk zijn zonder aanvallend over te komen?

- Noord [N] staat voor **NU handelen**.

Blijf alert voor de inspiratiesignalen die je iedere dag ontvangt, en doe er iets concreets mee. Een bekende spreuk parafaserend kunnen we stellen dat de wegen van de ziel ondoorgrondelijk zijn. Zet dagelijks kleine stappen en leer uit je ervaringen. Een vliegtuig dat van Brussel naar New-York vliegt, is voor meer dan 90 % van de vliegduur lichtjes uit koers. Automatische en menselijke piloten sturen het constant in de gewenste richting.

Combineer je dagelijkse persoonlijke actie met je relaties, je netwerk, zowel in-vivo als op het internet. Besteed vooral aandacht aan de integratie van je vier H's: hoofd & hart & handelen & humaniteit. Denk door, leef met passie, handel met respect en duurzaamheid.

Indien je daarbij tegen de stroom van conventies ingaat en je wordt op de vingers getikt of teruggefloten, gebruik dan een eigentijds excuus: "Het is crisis, laat me door!"

Wij zijn niet alleen

Als we het 4H-kompas koesteren en ernaar leven, dan komen we in contact met een aanvankelijk stilzwijgend netwerk van gelijkgestemden. "Een klein aantal vastberaden mensen gedreven door een rotsvast geloof in eigen kunnen kunnen de loop der geschiedenis wijzigen," poneerde Gandhi. Hij was de belichaming en de bezieling van een cruciaal principe: "You must be the change you want to see in the world." Een gelijkaardige stem, op de site van auteur Eckhart Tolle ('De kracht van het NU' en 'Een nieuwe wereld') klinkt als volgt: "The world can only change from within."

Steeds meer mensen beginnen deze stem te verheffen, tegen de stroom van crisis en recessiebewustzijn in. Een voorbeeld is de 'Alliantie voor een Nieuwe Menselijkheid' die onder meer door Deepak Chopra – oostwest integrator – in 2003 tot stand kwam. "A shift in consciousness can transform the world," is het motto van de Alliantie, die via publicaties, blogs en jaarlijkse conferenties een steeds groter wordende golf van positief denken en doen opwekt.

Auteur

Ir. Bernard Lernout (1950) is initiatiefnemer van 'Het Leerhof', centrum voor levenslang leren in de Vlaamse Ardennen. Hij is ook lid van de algemene vergadering van vzw La Verna en gaf daar onlangs een toelichting over het thema 'De transformatie van de wereld in 2012'. Naar aanleiding daarvan vroegen wij hem om een artikel te schrijven voor ons tijdschrift. Dit is een samenvatting van zijn boek over persoonlijke transformatie, dat in het najaar van 2009 zal verschijnen. Meer info kan je bekomen op www.leerhof.be.

Tips voor surfers

- Degelijke informatie over 'Het mysterie van 2012' (Engelstalig): www.soundstrue.com/mysteryof2012/
- Boeiende sprekers over cultuur, technologie en toekomst (Engelstalig): www.ted.com
- Informatie over Leonardo en de renaissance: [http://nl.wikipedia.org/wiki/Leonardo da Vinci](http://nl.wikipedia.org/wiki/Leonardo_da_Vinci)
- Waarderend onderzoek (Appreciative inquiry): www.waarderendonderzoek.nl/
- Non Violent Communication & Marshall Rosenberg (Geweldloze communicatie): <http://www.cnvc.org/>
- Alliantie voor een nieuwe mensheid (Engelstalig): www.anhglobal.org
- Informatie en programma's rond het werk van Eckhart Tolle (Engelstalig): www.eckharttolle.com